

Jordens salt – verdens lys

Vejledning

Et klik på konfirmandens navn – eller på de kendte personer, som markerer den store sammenhæng, konfirmanderne står. Så er man i gang

Præsten finder sin egen form. Et råd er: ikke for meget på en gang. (Men man ved jo ikke hvordan snakken bliver. Et navn pr gang kan være fint. Men skal selvfølgelig disponere sådan at man har været omkring alle navnene til slut i undervisningen. Det er heller ikke sikkert at man skal nå alt på et navns sider – det er en fornemmelsessag.

Udgangspunktet er en side hvorudfra man kan fortælle baggrundshistorien om de mere eller mindre kendte skikkelser i

historien, med vægt på kirkehistorien, og hvor man også – og det bliver som regel det primære - kan klikke ned bag den enkelte konfirmands navn. Siden under fortæller om betydning og oprindelse af navnet. Det giver mulighed for overvejelse af om den enkelte, der bærer navnet, kan se noget af sig selv spejlet i det, eller i nogle tilfælde, om andre bærere af navnet (i historien eller samtiden) på samme måde kan ses som spejl - eller om de ikke kan.

Det vil være siderne bag de enkelte konfirmanders navne, der vil have deres umiddelbare interesse.

Man kan tænke sig en begyndelse på brugen ved at billedet står på skærmen og konfirmanderne spørger (eller præsten spørger)! "Hvorfor står vores navne der?" Så kan man fortælle:

Vi skal tænke os at der er en lang, fantastisk historie oppe fra det øverste højre hjørne på bjerget.

Der sidder Jesus for 2000 år siden og holder sin berømte bjergprædiken. Han siger at forfulgte, lidende, dem, der stifter fred, de fattige, at de er "salige" eller måske skal vi ligefrem sige "lykkelige". Det var almindelige mennesker af alle slags, der stod og sad rundt om ham.

Han sagde yderligere der på bjerget at de var "jordens salt" og "verdens lys". Og så kan vi forestille os at bjerget fortsætter ned gennem tiden til os. Der er nogle kendte personer, som har været og er salt og lys. Og så er der et uendeligt antal mennesker gennem tiden, som også bare har været lys og salt for andre, uden de blev berømte af det.

Også vi får at vide at vi er salt og lys - også et hold konfirmander. Det aktuelle holds navne er på bjerget. Vi dykker ned i navnenes oprindelse og betydning, måske er der noget i den, som de enkelte hver især vil synes, det er godt at vide og gå videre med.

Målet er at den enkelte oplever sig som værende en del af en meget stor sammenhæng, og man er det som den man nu engang er, og man har en "mission" – ikke nødvendigvis stor og succesrig, men vigtig, der hvor den folder sig ud.

Metoder i undervisningssammenhæng

En kollega har brugt at lade billedet af bjerget stå på skærmen, når konfirmanderne kom ind i lokalet – hurtigt falder spørgsmålet: Hvorfor står vores navne dér? Eller underviseren har åbnet billedet og kan selv spørge: hvorfor tror I at jeres navne står der? Man kan gøre det som noget af det første i undervisningen – og på den måde få anslået hvilken – stor – sammenhæng de står i og skal præsenteres for ikke bare på ”Jordens salt – verdens lys” men i hele undervisningen.

Man fortæller/samtaler sig frem til at billedet skal fortælle at vi hver især står i en meget stor historie – sat i gang af det Jesus gjorde og sagde – her især med udgangspunkt i hans ord i bjergprædikenen om at tilhørerne er jordens salt og verdens lys. At vi må forestille os at enhver som siden ned gennem tiden som hører hans ord kan forstå sig som salt og lys i verden. Nogle er bevidste om at være det, om at vidne om ham i ord eller gerninger, nogle med store omkostninger og livets som indsats – andre med mindre synlighed og rettet måske mod nogle få og nære – men hvad der er mest betydningsfuldt kan vi ikke dømme om.

En anden indgangsmulighed – som jeg selv ofte har brugt – er at begynde at have det med i undervisningen fra Allehelgen – der har vi teksterne, saligprisningerne, og ordene om lys og salt – og ”Jordens salt – verdens lys” anskueliggør så, ret bogstaveligt, dobbeltheden i Alle sjæles dag og Allehelgens. Hvis man fejrer reformationen Allehelgen er det muligt at tage Luther og specielt hans syn på helgener frem. Der er en del helgener på siderne – først fordi de ofte grunden til at givet navn blev populært, dernæst fordi de var martyrer, vidnede med deres liv om deres tro og om hvad de mente troen krævede af dem.

Det er vigtigt at få disponeret brugen. Mere end snak om en to-tre navne pr gang er næppe tilrådeligt. Har man et stort hold er det da vigtigt at sikre sig at der er undervisningsgange nok.

Hvor meget man vil fortælle om de kendte skikkelser på bjerget (de, som er afbilledet med figur) er op til underviserens fornemmelse. Det er helt klart konfirmandernes egne navne som interesserer! Og for meget direkte kirkehistorieundervisning er der ikke plads til konfirmandundervisningen.

Vi åbner holdets side (ikonen tilbage til din kirke fører til oversigt over de aktuelle hold, holdets ikon direkte til holdets side – med bjerget og konfirmandernes navne).

Normalt vil jeg anbefale at underviseren har bestemt sig for hvilke navne der skal bruges i en given time. Så kan man have forberedt sig til fortællingen. Men det er også muligt at kaste sig ud i at lade dem foreslå hvilket navn, man skal gå ind i. Der er da oftest – i de forskellige lag - fortællende tekst nok til at man fællesskab kan opklare hvad der at fortælle om en given person eller sag. Bag ikonen den lille munk med bog er der facts og lidt forskellige fortællevinkler. (Oprindeligt var det et materiale som udelukkende var basis for underviserens mundtlige fortælling og følgende holdsamtale, men koronaen betød at der også skulle kunne arbejdes hjemme med det, og det har fået konsekvenser for opbygningen)

De enkelte navnesiders opbygning

Som regel er der to lag, ofte også tre. Øverste præsentationsside, med navnets (mulige) betydning. Så – fra venstre: Navnebruggens væsentligste/oprindelige rod: fx en bibelsk person, Peter, eller/og - i Peters tilfælde også den bogstavelige, sproglige betydning, klippe. Ved navne der rummer et tema, fx som ovenfor Magnus, stor, prioriterer jeg en bibelsk belysning af sagen højt. Men ellers: Ved Leo så en løve, og løvens bibelske betydning, blomsternavne blomsten osv. Derefter historiske personer (ofte helgener, som har givet navnet folkelig popularitet), kongenavne har ofte haft samme betydning. Hvis der har været flere at vælge imellem, så prøver jeg at finde nogle der har sat aftryk eller havde mål, som det er værd at forholde sig til. Der kan så yderligere være personer fra nyere tid. På præsentationssiden står oftest bare navn, årstal, eventuelt profession. Næste lag har flere billeder – lidt mere tekst. Hvis der er et tredje lag, så rummer det mere tekst, eventuelt tekster. Som regel ikke flere billeder

Bag ikonen nede til venstre med munken vil der som regel være et opslag med al tekst, eventuelt supplement + ideer til fremlæggelsen

Til de fleste navne er der en eller flere plakater: Er du den (som skal arbejde for børn i nød fx). På et navns præsentationsside vil plakaterne til sidens personer befinde sig ude til højre. Et klik på plakaten fører så til undersiden med personen, som plakaten "passer til". Et klik på samme

plakat her fører til den fælles plakatsøjle, hvor alle plakaterne findes. Øverst på denne side er der mulighed for refleksion over mission, sendelse, opgave for et menneske – og over kirkens mission som sådan.

Vigtigt er det at der på alle plakaterne står forneden ”.eller noget helt andet.”

Det er vigtigt, for det er helt klart at den enkelte af og til slet ikke kan spejle sig i nogen af navnebærerne.

Og man skal fare med en vis varsomhed. For selv om konfirmander er kommet ud over den mest ondsksfulde alder, så kan et meget skævt ”spejl” måske blive mindre heldigt. Men en uventet, tilsyneladende kontrast mellem en betydning og konfirmanden kan have en stærk positiv virkning. Jeg havde en dreng, fra en indvandrerfamilie, med et thailandsk navn, Chitaphat, som han ikke anede hvad betød, forældrene heller ikke, nettet hjalp heller ikke. Jeg kontaktede ambassaden – og de fandt frem til en medarbejder, som kunne tolke det. Det betød ”den vidende, indsigtsfulde”. Han var måske egentlig ikke det, han klarede til daglig sin anderledeshed, fra et fremmed land, med lidt klovneattitude. Han rettede sig i stolen, da han hørte betydningen. Det sjove var at de andre også reagerede med, at det kunne jo godt være at der gemte sig noget i Chitaphat, som de ikke anede. Og jeg havde glæden af at se en hel familie rette sig i bænken, da jeg det år brugte kort at tage alle konfirmandernes navne frem i prædikenen. (Se nedenfor om den særlige idé at bruge Jordens salt – verdens lys i konfirmationsprædikenen (talen hvis man bruger en særskilt sådan).

Brugen online

Det er klart at materialet kan bruges til online fjernundervisning. Har man en konfirmand, som bor i udlandet, men skal konfirmeres i hjemme, kan han/hun få linket – om man vil snakke om det eller eventuelt bare sende et par spørgsmål vedkommende skal forholde sig til, vil afhænge af kontaktformen i øvrigt. En som af andre grunde ikke er med på holdet – sociale eller helbredsmæssige – kan også bruge det.

I fjernundervisnings sammenhæng kunne den mere almene, kirkehistoriske grundramme og dens personer tænkes brugt - igen ved hjælp af skriftlige spørgsmål eller samtale.

Jeg har brugt til sidst i forløbet at lægge linket til forældre via forældrekontaktplatformen – men fra starten har jeg heller ikke for konfirmanderne lagt det umiddelbart tilgængelig. De kan selvfølgelig finde det via nettet, men det gør de ikke! Og da pointen er fortælle-mødet i undervisningen, må det godt have nyhedens interesse ved hvert navn.

Redaktøren er nærværende

Redaktøren (undertegnede) er nærværende. Ikke en fjern forlagsmedarbejder. Det vil sige man er meget velkommen til at rapportere, gøre opmærksom på fejl, betænkelige valg af redaktøren – komme med ønsker om supplement – stille helt elementært spørgsmål. Også gerne diskutere teologiske spørgsmål om sagen.

Man kan bruge facebook-linket (det har ikke været meget brugt, men det kunne være sjovt, hvis det blev – også af konfirmanderne selv) – jeg vil reagere på spørgsmål.

Underviseren er velkommen til at bruge mail – ksf@bbsyd.dk – eller telefon eller SMS +47 466 44 238

Kristen Skriver Frandsen
Olderveien 19
7100 Rissa
Norge